

Branschrapport

Vård- och omsorgsbranschens utveckling 2007- 2011

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Metod.....	4
3	Branschstatistik.....	5
	3.1 Storleksfördelning bland företagen	6
	3.2 Omsättning	7
	3.3 Resultatutveckling, mdr kr	8
	3.4 Marginaler	9
	3.5 Avkastning	12
	3.6 Soliditet	13
	3.7 Kassalikviditet.....	14
	3.8 Vinstprocent	14
4	Medarbetarna.....	16
5	Bilaga 1.....	18
6	Kontaktuppgifter.....	19

1 Sammanfattning

Branschstatistiken visar siffror från 2007-2011.

Tillväxten har varit mycket stark under den mätbara perioden. Branschen har vuxit kraftigt både till omsättning och till antalet anställda. Branschen består vid det brutna kalenderåret 2011/2012 av 10 662 företag och omsätter 85 mdr kr. Tillväxten mellan 2007-2011 ligger på 66 procent.

Vinstutdelningen uppgick till 2,7 procent av nettoomsättningen, eller 2,3 mdr kr. Av det sammanlagda resultatet efter skatt på 4,6 miljarder kronor återinvesterades 2,3 mdr kr i företagen. Av vinsten efter skatt och räntor delades hälften ut till ägarna och hälften återinvesterades i verksamheten.

Antalet medarbetare inom privat vård- och omsorg har de senaste fem åren vuxit från 78 011 till 118 554. En ökning med 52 procent. 93,5 procent av företagen har färre än 20 anställda. Bland de drygt 118 500 medarbetarna arbetar hälften på ett SME-företag (small and medium-sized enterprises), det vill säga företag med under 250 anställda. Hälften arbetar på något av de 55 största företagen som har fler än 250 anställda.

Kvinnor är starkt överrepresenterade bland medarbetarna i branschen, c:a 80%. En tredjedel är över 50 år.

Av de drygt 10 000 företagen i branschen är 2 000 företag med 68 procent av branschens totala antal anställda medlemmar i Vårdföretagarna.

2 Metod

Statistiken har huvudsakligen inhämtats från företagens årsredovisningar via Soliditet/Nordic Business Key i november 2012. Siffrorna kommer från kalenderbokslut 2011 samt brutna kalenderbokslut 2011/2012. Det innebär att jämförelsen över åren visar hur läget såg ut i november samtliga år, samt att siffrorna visar helårsbokslut det uppgivna året samt halvårsbokslut för de företag som lämnat in dessa för efterföljande år.

Definitionen av branschen tar utgångspunkt i de underbranscher vilka företag som är medlemmar i Vårdföretagarna ingår i. Aktiebolag listade med samma branschkod som Vårdföretagarnas medlemmar inkluderas i branschen. Detta för att exkludera olika former av komplementär- och alternativmedicin som ej bör medräknas i branschdefinitionen. Dessa verksamheter är många till antalet men sysselsätter få, vilket gör att de kan få en stark påverkan på antalet företag och nyckeltal i branschen, men inte över antalet anställda. Offentliga bolag är exkluderade i sammanställningen.

De branscher Vårdföretagarna består av och inkluderas i branschdefinitionen är:

- Ambulansverksamhet
- Dentallaboratorier
- Företagshälsovård
- Läkarmottagningar
- Personlig assistans
- Tandvård
- Vård- och behandlingsverksamhet samt omsorgsverksamhet
- Äldreomsorg

Rapporten redovisar vård- och omsorgsbranschens utveckling i siffror, tabeller och diagram.

3 Branschstatistik

Vård- och omsorgsbranschen

Ekonomiska uppgifter	2011/2012
Antal anställda	118 554
Antal företag	10 662
Nettoomsättning (mnkr)	85 147
Tillväxt	9,9 %
Rörelsemarginal	7,6 %
Skatt (mnkr)	1 953
Resultat efter skatt (mnkr)	4 579
Utdelning (mnkr)	2 262
Antal företag per storleksklass	2011/2012
0-19 anställda	9 985
20-49 anställda	392
50-99 anställda	133
100-249 anställda	99
250+ anställda	55

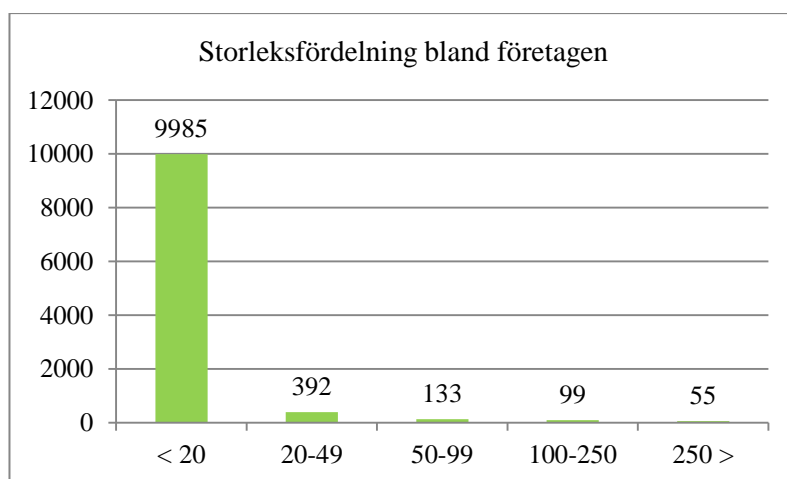
Vård- och omsorgsföretagens vinstutdelning 2011/2012 uppgick till 2,7 procent av nettoomsättningen, eller 2,3 mdr kr. Av den sammanlagda vinsten efter skatt på 4,6 miljarder kronor återinvesterades 2,3 mdr kr i företagen. Av vinsten efter skatt, räntor och avgifter delades följaktligen hälften ut till ägarna och hälften återinvesterades i verksamheten.

Nedan redovisas hur stor del av företagens vinster som går till skatt, utdelning till ägarna samt återinvestering i verksamheten. Under de senaste fem åren har en dryg majoritet av vinsterna återinvesterats i verksamheten.

Mdr kr	2007	2008	2009	2010	2011	Totalt
Resultat före skatt	3,8	3,5	7,7	9	6,5	30,5
Skatt	1,2	1,3	1,4	1,6	1,9	7,4
Resultat efter skatt	2,6	2,2	6,3	7,4	4,6	23,1
Utdelning	1,5	1,7	2	3,7	2,3	11,2
Återinvestering	1,1	0,5	4,3	3,7	2,3	11,9

3.1 Storleksfördelning bland företagen

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	10 664	100 %
< 20	9985	93,7 %
20-49	392	3,7 %
50-99	133	1,2 %
100-250	99	0,9 %
250 >	55	0,5 %

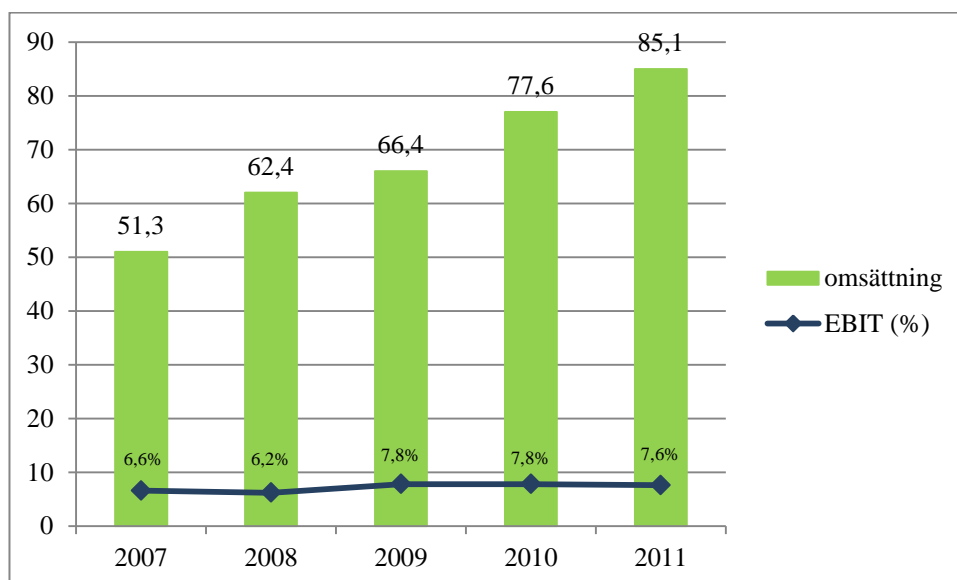

Vård och omsorg är en småföretagarbransch. 93,5 av företagen inom branschen har under tjugo anställda och 99,5 procent är SME-företag (small and medium-sized enterprises) med under 250 anställda. De små företagen är många, närmare 10 000, och därför även ekonomiskt betydelsefulla. SME-företagen omsätter 59 procent av branschens totala nettoomsättning.

De 55 största företagen står för 41 procent av branschens omsättning och anställer hälften av de 118 554 medarbetarna.

3.2 Omsättning

Total omsättningsutveckling för branschen, miljarder kronor/ EBIT marginal (%)

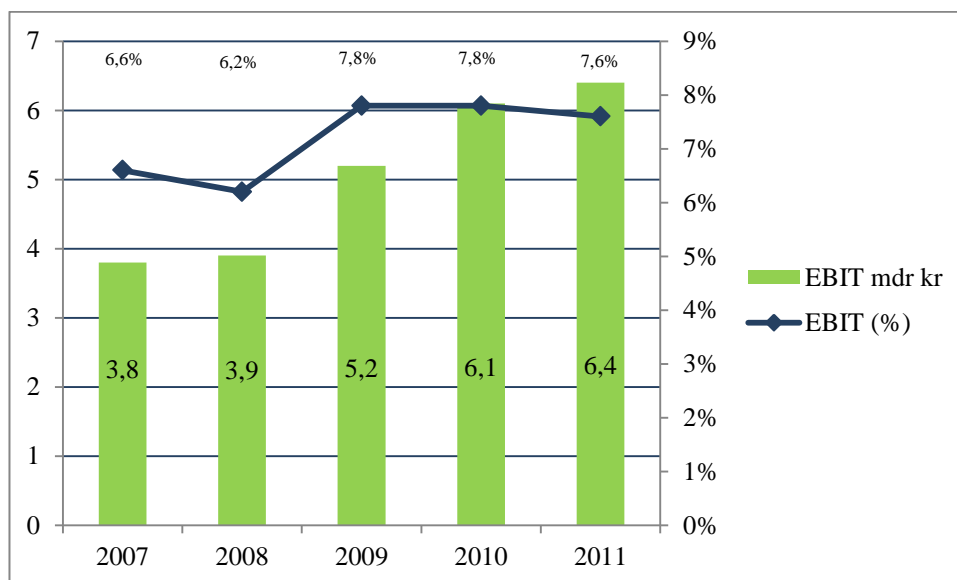
Tillväxten inom vård- och omsorgsbranschen har varit stark under den mätbara perioden. Tillväxttakten har varit jämn och konstant sedan 2007 och inga tecken på avmattning syns. Trots vinstdebatt och krav på hårdare reglering ligger 2011 års tillväxttakt i linje med senaste årens utveckling.

Den totala omsättningen under 2011/2012 låg på drygt 85 miljarder kronor. Sedan 2007 har branschen haft en tillväxt på 66 procent. Mellan 2010 – 2011 var tillväxten i branschen 10 procent. Den positiva utvecklingen kan till stor del förklaras genom kommuner och landstings ökade inköp av vård- och omsorgstjänster från privata utförare samt införda valfrihetsreformer. Branschen växer i takt med att fler kan välja vård- eller omsorgsgivare.

EBIT (Earnings Before Interest and Taxes), eller rörelseresultat, är ett mått på ett företags vinst (intäkter minus kostnader) före räntor och skatt. På s.5 redovisas en förtydligad bild över hur stor del av företagets vinster som går till skatt, utdelning till ägarna och återinvestering i verksamheten.

3.3 Resultatutveckling, mdr kr

EBIT, mdr kr/EBIT marginal (%)

Resultatutvecklingen för branschen som helhet har ökat i takt med att branschen växer. Det sammanlagda resultatet för branschen var, enligt helårsboksluten 2011 samt inlämnade halvårsbokslut för 2012, 6,4 mdr kr. Marginalen har sjunkit marginellt jämfört med det senaste året. 7,6 procent 2012/2011 jämfört med 7,8 procent vid samma period föregående år.

I tabellerna nedan redovisas branschens nyckeltal i 1000-tal i kvartilvärden och medianer. Kvartilerna delar in ett sorterat datamaterial i fyra lika delar. En fjärdedel av observationerna är mindre än den övre kvartilen. Den andra kvartilen = medianen.

Rörelseresultat, 1 000-tal

Rörelseresultat	2007	2008	2009	2010	2011
Hela branschen					
Övre kvartil	499	529	614	609	576
Median	158	176	210	203	192
Undre Kvartil	8	11	23	14	16

Rörelseresultat, 1 000-tal, företag med över 250 anställda

Rörelseresultat 250+	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	26799	22526	18175	26431	31142
Median	6441	4674	7149	10367	12067
Undre Kvartil	1868	1226	2948	1471	2861

3.4 Marginaler

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag ska täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Rörelsemarginalen har varit stabilt de senaste åren och ökat något 2011/2012. Branschmedianen på 11,4 procent ger dock inte en representativ bild av rörelsemarginalen för branschen. Mindre företag tenderar att ha betydligt högre marginaler än större företag. Då 0,5 procent (55st) av företagen anställer hälften av medarbetarna i branschen och har 41 procent av den totala omsättningen visar siffrorna mer hur rörelsemarginalen ser ut för de 93,5 procent (9985) av företagen i branschen som har färre än 20 anställda. Rörelsemarginalen för de 10 största företagen i branschen var i snitt 6,8 procent. För att kunna göra en relevant analys av branschens utveckling kommer de 55 största (250+) företagen särredovisas.

Rörelsemarginal % hela branschen	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	20,5	22	24,4	25,3	27,5
Median	8,4	9,1	11	11	11,4
Undre Kvartil	0,9	1	1,9	1,5	1,6

Talet anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning

Rörelsemarginal % 250+	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	8,1	7,9	7,6	8,6	8,1
Median	5,6	4,4	4,7	5	4,8
Undre Kvartil	2,2	1,5	2	0,8	1,1

Talet anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning

Vid en nedbrytning av lönsamheten efter storlek framgår att mindre företag inom vård- och omsorgsbranschen har högre lönsamhet än de större företagen. Mellanstora företag med 100-250 anställda har den lägsta lönsamheten i branschen. Den lägre lönsamheten för de större företagen kan bland annat bero på stark konkurrens i upphandlingar. Inom detta segment är ofta tillväxtviljan hög vilket även medför stora kostnader för marknadsföring och andra företagsgemensamma funktioner. Större företag investerar även i kvalitets- och IT-system såväl som egen kvalitetsutveckling.

Den högre lönsamheten bland de mindre företagen i branschen kan bero på lägre kostnader för marknadsföring, en upparbetad kundkrets och ett mindre komplext erbjudande av tjänster. Tillväxtviljan är mycket låg bland de mindre företagen i branschen vilket innebär att det inte finns kostnader för expansiva åtgärder.

Rörelsemarginal, medeltal per segment 2012/2011

Företagsstorlek	2012/2011
< 20	15,4 %
20-49	6,3 %
50-99	5,5 %
100-250	4,9 %
250 >	6 %

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag ska täcka skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Nettomarginalen har ökat något för de mindre företagen och minskat för de större det senaste året. 2009/2010 sågs en ökad marginal bland de mindre företagen. Medianen för samtliga företag i branschen 2012/2011 ligger på 11,7 procent och visar något förbättrad lönsamhet i jämförelse med samma period föregående år. Branschmedianen redovisar resultatet för de mindre företagen.

Nettomarginal %	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	22	21,4	25,7	26,5	28
Median	8,7	8,1	11	11,1	11,7
Undre Kvartil	0,9	0,4	1,7	1,5	1,9

Talet anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning

Medianen för företag med över 250 anställda ligger på 5 procent och har minskat något jämfört med föregående år. Medeltalet låg 2012/2011 på 6 procent och har minskat från 7,7 procent samma period föregående år.

Nettomarginal % 250 +	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	8,9	8,4	7,5	8,7	8,2
Median	5,7	4,8	4,7	5,3	5
Undre Kvartil	1,9	0,9	2,3	1	0,1

Talet anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning

3.5 Avkastning

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Avkastningen på totalt kapital har ökat marginellt för median och övre kvartilvärde. Undre kvartilvärde är stabilt.

Avkastningen på eget kapital säger mycket lite om lönsamheten i ett vård- eller omsorgsföretag. Företag inom flera delbranscher inom vård- och omsorgsbranschen har i regel inga stora initiala kostnader i jämförelse med industriföretag. Exempelvis bedrivs äldreomsorg i ett av kommunen upphandlat äldreboende och hemtjänst eller personlig assistans utförs i hemmet där kunden befinner sig.

Avkastning, eget kapital

Avkastning EK%	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	51,1	55,9	63,1	61,7	64,3
Median	24,3	24,8	31,8	29,7	30,9
Undre Kvartil	2,6	1	5,5	3,8	3,7

Talet anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/totalt kapital

Avkastningen på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastningen på totalt kapital har ökat marginellt för median och övre kvartilvärde. Undre kvartilvärde har stigit.

Avkastning, totalt kapital

Avkastning TK %	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	27,7	30,2	34,7	33,6	34,9
Median	14,1	15,2	18,4	17,3	17,8
Undre Kvartil	3,2	3,2	4,3	1,4	3,7

Talet anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/totalt kapital

Bland de större företagen har avkastningen på totalt kapital för de övre och undre kvartilvärdena minskat. Medianen har ökat något.

Avkastning TK % 250+	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	28	24,8	25	28,7	23,9
Median	15,7	13,7	14,8	14,8	15,5
Undre Kvartil	5,5	2,9	8,8	3,9	3,3

*Talet anges i procent och beräknas som
justerat resultat efter finansiella intäkter *
100/totalt kapital*

3.6 Soliditet

Årets värde visar i vilken grad som de totala tillgångarna (=balansomslutningen) under företagets hittills svarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital. Årets förändring av soliditeten visar om avkastningen på eget kapital varit tillräckligt hög i förhållande till årets tillväxt i totala tillgångar. Soliditeten bland företagen i branschen har varit stabil under den mätbara perioden.

Soliditet %	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	73,7	73,6	74,3	75,2	75,9
Median	56,8	55,9	57,9	57,8	59
Undre Kvartil	33,8	34,1	35,9	35,6	35,4

*Talet anges i procent och beräknas som justerat
eget kapital * 100/totalt kapital*

3.7 Kassalikviditet

Kassalikviditeten är en indikator för företagens betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. Samtliga värden har ökat, både kvartilvärdena och medianen och kassalikviditeten har förbättrats en aning för branschen som helhet.

Kassalikviditet %	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	357,9	369,8	385,4	401,7	423,2
Median	199,5	206	215	214,2	224,4
Undre Kvartil	120,7	122,6	126,4	127,7	130,6

Talet anges i procent och beräknas som (summa omsättningstillgångar – varulager mm) *100/ summa kortfristiga skulder

3.8 Vinstprocent

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag ska täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona. Vinstprocenten har ökat marginellt för medianen och den övre kvartilen det senaste året.

Vinstprocent %	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	23,2	24,4	27,3	27,3	29,6
Median	9,5	10	11,8	11,7	12,1
Undre Kvartil	1,7	1,7	2,5	2	2

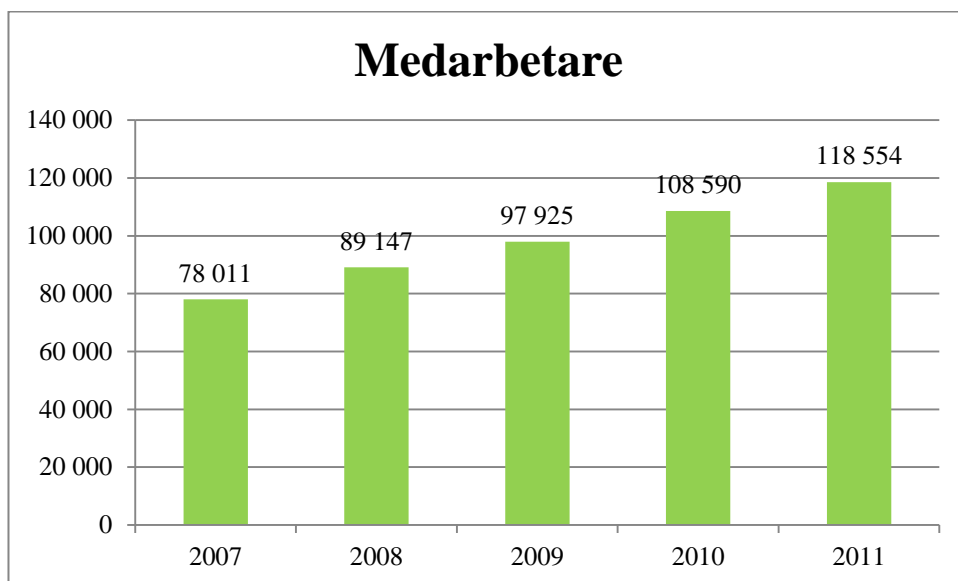
Talet anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning

Vinstprocenten har minskat något det senaste året bland de 55 större företag med fler än 250 anställda. Vinstprocenten har legat på en stabil nivå de senaste fem åren. Jämfört med föregående år har båda kvartilvärdena och medianen minskat.

Vinstprocent % 250+	2007	2008	2009	2010	2011
Övre kvartil	9,4	8,7	8	8,8	8,2
Median	5,6	4,8	5	5,4	5
Undre Kvartil	1,8	1,1	2,3	1,3	1

*Talet anges i procent och beräknas som justerat
resultat efter finansiella intäkter *
100/nettoomsättning*

4 Medarbetare

2012/2011 anställde branschen enligt inlämnade årsredovisningar 118 554 personer. Det senaste året har antalet anställda ökat 9,2 procent. Antalet medarbetare har sedan 2007 vuxit från 78 011 till 118 554. En ökning med 52 procent.

	Kön	Kön	Åldersklass	Intervall	Antal anställda
	K	Kvinnor	18	18 - 24	7818
	K	Kvinnor	25	25 - 29	6956
	K	Kvinnor	30	30 - 34	6900
	K	Kvinnor	35	35 - 39	8087
	K	Kvinnor	40	40 - 44	9692
	K	Kvinnor	45	45 - 49	11060
	K	Kvinnor	50	50 - 64	26444
	M	Män	18	18 - 24	2075
	M	Män	25	25 - 29	2212
	M	Män	30	30 - 34	2147
	M	Män	35	35 - 39	2357
	M	Män	40	40 - 44	2373
	M	Män	45	45 - 49	2398
	M	Män	50	50 - 64	5250
Totalt:					95777

Statistiken bygger på lönestatistik insamlad av Svenskt Näringsliv. Av det totala antalet anställda är 80 procent kvinnor. C:a en tredjedel av

arbetsstyrkan är äldre än 50 år. Skillnaden i antalet anställda beror på bortfall bland de svarande i lönestatistikenkäten.

2008			2009			2010		
Man	Kvinna	Totalt	Man	Kvinna	Totalt	Man	Kvinna	Totalt
1768	2978	4746	1868	3287	5155	1952	3575	5527
37,3 %	62,8 %	100 %	36,2 %	63,8 %	100 %	35,3 %	64,7 %	100 %

2010 fanns det enligt statistik från SCB 5 527 chefer inom den privata vård- och omsorgsbranschen. 3 575 kvinnor och 1 952 män. En svag men stabil trend visar att andelen kvinnliga chefer i branschen ökar.

5 Bilaga 1

Schematisk bild av resultaträkningen hos ett företag i välfärdssektorn

För att illustrera hur ekonomin i dessa verksamheter ser ut presenteras här en resultaträkning baserad på de genomsnittliga siffrorna inom vård- och omsorgsbranschen gällande rörelsemarginal och utdelning. (Kostnaderna baseras dock inte på genomsnittliga siffror utan är exempel.)

Intäkter

Ersättning från kommunen eller landstinget	9 200 kr
Patientavgifter	800 kr
Totala intäkter (omsättning)	10 000 kr

Kostnader

Löner, lokaler, inköp, it, avskrivningar etc.	- 9240 kr
Rörelseresultat – resultat före räntor och skatt (EBIT)	760 kr

Ränteutgifter + extraordinära kostnader	-30 kr
Resultat före skatt (EBT)	730 kr

Skatt (26,3 %)	- 192 kr
Bolagets vinst (överförs till balansräkningen)	538 kr

Av vinsten som överförs till balansräkningen och det egna kapitalet, används i genomsnitt 51 % till återinvesteringar och 49 % används som ersättning för det satsade kapitalet, dvs utdelning. I exemplet ovan skulle det i kronor innebära följande:

Återinvesteras i företaget	274 kr
Utdelning till ägarna som ersättning för satsat kapital	264 kr

Rörelsemarginalen i uppställningen ovan uppgår till 7,6 % (760 kr/10 000 kr), vilket alltså är genomsnittet för företag inom vård och omsorg och man återinvesterar mer än man delar ut (2,7 %).

6 Kontaktuppgifter

För frågor om Vårdföretagarna, kontakta:

Håkan Tenelius

Näringspolitisk chef

+46 8 762 6924

hakan.tenelius@almeqa.se

För frågor kring rapporten eller annan statistik över
vård- och omsorgsbranschen, kontakta:

Erik Kjellin

Projektledare/kommunikatör

+46 8 762 68 77

erik.kjellin@almeqa.se